UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Iudicium diuinum

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

…*Act.23.v.2.* Iudicium rapacitas damnatur, *Amos.2.v.6.* Iudices pro gubernatoribus, *Iud.2.V.16.18.19.* Iudices rexerunt, & gubernarunt Iſraelem circiter annos trecentos quinquaginta, *Act.13.V.20.* Iudicum temerarii exempla: Heli, 1.*Sam.1.v.13.* Rex Iſrael, 2.*Reg.5.7.* quidam ex Iudæis. *Matth.27.V.47. Ioan.11.V.13.* Phariſæi, 9.*v.16.* Petrus, *Act.11.v.15.16.* Barbari, 28.*V.4.* Iudicium peruerſum, *Eccl.11.Verſ.9. Matth.7.v.1.& 12.v.7. Luc.6.V.37.& 7.v.33. Iohan. 7.V.24.& 9.v.16. Act.28.v.4. Rom.2.v.1.& 14.v.4.13.1. Cor.4.v.5.1. Tim.5.v. 21. Iacob.4.V.11.* Iudicium extremum, *Matth.25.V.30.31. Luc.12.Verſ.27.28.1. Theſ.4.v.15.16. Hebr.9.V.28.*

Profana Exempla.

Aſſeſſorum publicarum & priuatarum ſpecies apud Athenienſes. *Sigonius lib.3. de Republ. Athen. commemorat.*

Ephetae xxc. Iudices capitalium cauſſarum Athenis, quinquagenariis maiores, & ſingulari opinione probitatis: dicti Ephetæ, quod ab eis non eſſet prouocatio. Dicebant autem ius vel in Palladio, vel in Prytaneo, vel in Delphino, vel in Phreate. *Suidas.*

Athenis Magiſtratus fuit, cui Zeteta nomen apud quem ſi quis integrum æs debitum non ſoluiſſet conueniri lege poterat. *Alex. ab alex. lib.1.c.7.*

Centumuiri apud Roman. de heretitatibus, teſtamentis, vſucapionibus, tutelis, gentilitatibus, agnationibus, alluuionibus, noxis, mancipiis & ſtillicidiis quam maxime ius dicebant. *Theat. Zuing. fol.43.8.*

Caius imp. ſeruis, ſi quid quererentur de dominis, paſſim accuſandi, & contra eos lege agendi facultatem dedit. *Alexand. libro 3. capite 20.*

Regnerus Danorum rex ſtatuit, vt omnis controuerſiarum lis, ſemotis actionibus inſtrumentis, nec accuſantis impetitione, nec rei defenſione admiſſa, duodecim patrum approbatorum iudicio mandaretur. *Saxon. lib.9.*

Apud *Ægyptios* Iudices quondam fuerant, qui & ſacerdotes. *Ælian. lib.14.*

Regii iudices Perſarum ex toto populo deliguntur: ſuntque perpetui, niſi delicti alicuius rei fuerint. Hi ius dicunt, & legum ſunt interpretes. *Herod. lib.3.*

Apud *Athenienſes* nouem principes erant, quibus Reſpublica concredita erat: qui cum eligerentur, religioſe iurabant, ſe iuſte iudicaturos eſſe, neque munera accepturos, aut auream ſtatuam erecturos publice. *Heraclitus de Polit.*

Domitianus Imp. ius diligenter dixit, ac æquiſſime: tantumque curam coercendis magiſtratibus adhibuit, vt neque modeſtiores vnquam, neque iuſtiores extiterint. *Cuſpin.*

Nicodorus Mantinenſum legislator iuſtiſſimus ex pugile in extrema ætate factus eſt. *Ælian. lib.2. Var hiſt.*

Hieroglyphica.

Sed & *abſciſſæ manus* ipſæ hieroglyphicum ſuum habuere, quod minime fuit prætereundum. Spectari enim ſolitas Thebis *Iudicum* ſtatuas abſque manibus, Plutarchus ait: & eam, quæ principem referret aduerſis eſſe oculis, vt Iuſtitiam, & à donis alienam eſſe debere, & nulla mulceri facundia oportere ſignificarent. *Pier. Val. lib.35. pag.334.*

Lyra quoque hieroglyphicum quiddam habet, atque illud in ea præcipuum eſt, quod *hominem compoſiti iudicij*, quique aures eruditas haberet, ſignificabat. Ea ſiquidem diuerſas componit voces, & concordi omnes tono temperat, quod manus in diuerſæ rationis affectibus componendis videtur homo præſtare. *Pier. Val. lib.45. p.458.*

Vide ſupra locum de Acceptione perſonarum.

Iudicium diuinum.

Sententiae Biblicae.

Iudicium diuinum ineuitabile, ob potentiæ immenſitatem: quia ſuper omnes vniuerſaliter.

Ego ſum Dominus Deus tuus fortis, zelotes, viſitans iniquitatem patrum in filios, vſque in tertiam & quartam generationem eorum qui oderunt me: & faciens miſericordiam in millia his, qui diligunt me, & cuſtodiunt præcepta mea. *Exod.20.*

Ecce Deus excelſus in fortitudine ſua & nullus ei ſimilis in legislatoribus. Quis poterit ſcrutari vias eius? aut quis audet ei dicere operatus es iniquitatem? *Deut.36.*

Qui enim dicet tibi, quid feciſti? aut quis ſtabit contra iudicium tuum? *Sap.12.*

Non enim eſt alius Deus quam tu, cui cura eſt de omnibus, vt oſtendas quoniam non iniuſte iudicas iudicium. Neque res neque tyrannus in conſpectu tuo inquirent de his, quos perdidiſti. *ibid.*

Et nolite timere eos, qui occidunt corpus; animam autem non poſſunt occidere: ſed potius timete eum, qui poteſt & animam & corpus perdere in gehennam. *Matth.10.*

Data eſt mihi poteſtas, in cœlo & in terra. 28.

Vnus eſt enim legislator, & iudex, qui poteſt perdere & liberare. *Iacob.4.*

Magnus es Domine in æterum, & in omnia ſecula regnum tuum: quoniam tu flagellas, & ſaluas: deducis ad inferos & reducis, & non eſt qui effugiat manum tuam. *Tob.13.*

Iudicium diuinum irreprehenſibile ob iuſtitiæ Veritatem.

Porro triumphator in Iſrael non parcet, & pœnitudine non flectetur: neque enim homo eſt, vt agat pœnitentiam. 1.*Reg.15.*

Ne reſpicias vultum eius: quoniam abieci eum, nec iuxta intuitum hominis ego iudico. *16.*

Iuſtus es Domine, & omnia iudicia tua iuſta ſunt: & omnes viæ tuæ, miſericordia & veritas & iudicium. *Tob.3.*

Verebat omnia opera mea, ſciens quod non parceres delinquenti. *Iob.9.*

Abſit à Deo impietas, ab omnipotente iniquitas. Opus enim hominis reddet ei, & iuxta vias ſingulorum reſtituet eis. 34.

Vere Deus non condemnabit fruſtra, nec Omnipotens ſubuertet iudicium. *ibid.*

Tu reddes vnicuique iuxta opera ſua. *Pſal.61.*

Iudicabit orbem terrarum in iuſtitia, & populos in æquitate. *97.*

Iuſtus es Domine, & rectum iudicium tuum. 118.

Pondus & ſtatera iudicia Domini ſunt. *Prou.16.*

Non enim ſubtrahet perſonam cuiuſquam Deus nec verebitur magnitudinem cuiuſquam, quoniam puſillum & magnum ipſe fecit, & æqualiter eſt illi cura de omnibus. *Sap.6.*

Non ſecundum viſionem oculorum iudicabit, neque ſecundum auditam aurium arguet: ſed iudicabit in iuſtitia pauperes, & arguet in æquitate pro manſuetis terræ. *Eſa.11.*

Et ponam in pondere iudicium, & iuſtitiam in menſura. 28.

Et reddam eis ſecundum opera eorum, ſecundũ facta manuum ſuarum. *Ierem.25.*

Ecce omnes animæ meæ ſunt. Vt anima patris, ita & anima filii mea eſt. Anima quæ peccauerit, ipſa morietur. *Ezech.18.*

Idcirco vnumquemque iuxta vias ſuas iudicabo domus Iſrael, ait Dominus Deus. *ibid.*

Scimus enim quoniam iudicium Dei eſt ſecundum veritatem. *Rom.2.*

Qui reddet vnicuique ſecundum opera ſua. *ibid.*

Vnuſquiſque quod fecerit bonum, hoc recipiet à Domino, ſiue ſeruus, ſiue liber, *Eph.6.*

Et ſi patrum inuocatis eum, qui ſine perſonarum acceptione iudicat ſecundum vniuſcuiuſque opus, in timore incolatus veſtri tempore conuerſamini, 1.*Pet.1.*

Verbis non fallitur.

Non parcam ei & verbis potentibus, & ad deprecandum compoſitis. *Iob.41.*

Propter quod irritauit impius Deum? dixit enim in corde ſuo, non requiret. *Pſalm.9.*

Non acquieſcit cuiuſquam precibus. *Prou.6.*

Munere non decipitur.

Frater non redimit, redimet homo: non dabit Deo placationem ſuam, & pretium redemptionis animæ ſuæ. *ibid.*

Nec ſuſcipiet pro redemtione dona plurima. *Prou.6.*

Argentum eorum & aurum eorum non valebit liberare eos in die furoris Domini. *Ezech.7.*

Sed & argentum eorum, & aurum eorum non poterit liberare eos in die Domini. In igne zeli eius dauorabitur omnis terra, quia conſummationem faciet cum feſtinatione cunctis habitantibus terram. *Soph.1.*

Ego enim Dominus & non mutor. *Malach.3.*

Filius hominis venturus eſt in gloria patris ſui cum angelis ſuis & tunc reddet vnicuique ſecundum opera ſua. *Matth.16.*

Fortiſſime, magne, & potens, Dominus exercituum nomen tibi. Magnus conſilio, & incomprehenſibilis cogitatu: Cuius oculi aperti ſunt ſuper omnes vias filiorum Adam: vt reddas vnicuique ſecundum vias ſuas, & ſecundum fructum adinuentionum eius. *Ierem.32.*

Certe vides, filii hominis, quæ ſeniores domus Iſrael faciunt in tenebris, vnuſquiſque in abſcondito cubilis ſui. Dicunt enim: Non videt Dominus nos, dereliquit Dominus terram. *Ezech.8.*

Ipſe reuelat profunda & abſcondita: & nouit in tenebris conſtituta, & lux cum eo eſt. *Dan.2.*

Et erit in tempore illo, & ſcrutabor Ieruſalem in lucernis, & viſitabo ſuper viros defixos in fæcibus ſuis: qui dicunt in cordibus ſuis: Non faciet bene Dominus, & non faciet male. *Soph.1.*

Dominus iuſtus in medio eius non faciet iniquitatem, Mane, mane iudicium ſuum dabit in luce: & non abſcondetur. Neſciuit autem iniquus confuſionem ſuam. 3.

Et accedam ad vos in iudicio, & ero teſtis velox maleficis, & adulteris, & periuris, & qui calumniantur mercedem mercenarii

& humiliant viduas, & opprimunt peregrinum : nec timuerunt me, dicit Dominus exercituum. *Malach.*3.

Viuus eſt enim ſermo Dei, & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti : & pertingens vſque ad diuiſionem animæ, & ſpiritus, compagum quoq; ac medullarum, & diſcretor cogitationum & intentionum cordis. Et non eſt vlla creatura inuiſibilis in conſpectu eius : omnia autem nuda & aperta ſunt oculis eius, ad quem nobis ſermo. *Heb.*4.

Redde vnicuique ſecundum vias ſuas, quas noſti eum habere in corde ſuo : (Tu enim ſolus noſti corda filiorum hominum) vt timeant te, & ambulent in viis tuis cunctis diebus quibus viuunt ſuper faciem terræ, quam dediſti patribus noſtris. 2. *Par.*6.

Omnis via viri recta ſibi videtur, appendit autem corda Dominus. *Prou.*21.

Qui inſpector eſt cordis, ipſe intelligit, & ſeruatorem animæ meæ nihil falli, reddetque homini iuxta opera ſua. 24.

Et ſcient omnes Eccleſiæ, quia ego ſum ſcrutans renes & corda : & dabo vnicuique veſtrum ſecundum opera veſtra. *Apoc.*2.

Magna & terribilia ſunt opera tua Domine Deus omnipotens. Quis timebit te Domine, & magnificabit nomen tuum ?

Omnia iudicia tua manifeſta ſunt. *ibid.*

Iudicium extremum.

❡ DEFINITIO ET ETYMOLOG.

IVdicium finale erit vniuerſalis ſeparatio bonorum à malis. *ex B. Thom.* 4. *ſent deſt.* 48 *q.*1 *art.*1.

Iudicium generale fiet circa montem oliueti, vbi eſt vallis Ioſaphat, & circa locum illum Chriſtus deſcendet, ſicut inde aſcendit, vt idem eſſe oſtendatur, qui deſcendit, & qui aſcendit. *Ex B. Thom.* 4. *ſent. diſt.* 48. *q.*1. *art.*4.

❡ SENTENTIAE BIBLICAE.

Iudicium extremum admirabile, ob iudicis maieſtatem.

Iudicabit orbem terræ in æquitate : & populos in veritate ſua. *Pſalm.*95.

Lætare ergo iuuenis in adoleſcentia, & in bono ſit cor tuum in diebus iuuentutis tuæ, & ambula in viis cordis tui : & in intuitu oculorum tuorum, & ſcito quod pro omnibus his adducet te Deus in iudicium. *Eccl.*11.

Dominus ad iudicium veniet cum ſenibus populi ſui, & principibus eius : vos enim depaſti eſtis vineam meam, & rapina pauperis in domo veſtra. *Eſa.*3.

Aſpiciebam ergo in viſione noctis, & ecce cum nubibus cœli, quaſi filius hominis veniebat, & vſque ad Antiquum dierum peruenit, & in conſpectu eius obtulerunt eum, Et dedit ei poteſtatem, & honorem, & regnum, & omnes populi, tribus, linguæ ſeruient ei. *Dan.*7.

Et accedam ad vos in iudicio, & ero teſtis velox maleficis & adulteris, & periuris, & qui calumniantur mercedem mercenarii, & humiliant viduas & pupillos, & opprimunt, peregrinum ; nec timuerunt me, dicit Dominus exercituum. *Malach.*3.

Et erit dies vna quæ nota eſt Domino. *Zach.*14.

Sicut enim fulgur exit ab Oriente & patet vſque in Occidentem, ſic erit & aduentus Filii hominis. *Matth.*24.

De die autem illa nemo ſcit neque Angeli cœlorum, niſi pater ſolus. Sicut autem in diebus. Noe, ita erit aduentus filii hominis. Sicut enim erant in diebus ante diluuium comedentes & bibentes, nubentes, & nuptui tradentes vſque ad eum diem, quo intrauit Noe in arcam, & non cognouerunt donec venit diluuium, & tulit omnes: ita erit & aduentus filii hominis (ſicut habetur c.25.) Media autem nocte clamor factus eſt : Ecce ſponſus venit, exite obuiam ei. *Matth.*24.

De die autem illo vel hora nemo ſcit, neque Angeli in cœlo, neque Filius, niſi pater. *Marc.*13.

Non veniet regnum Dei cum obſeruatione, neque dicent. Ecce hic, aut ecce illic. *Luc.*17.

Et ſicut factum eſt in diebus Noe. Similiter ſicut factum eſt in diebus Loth : ita erit in diebus Filii hominis. *ibid.*

Attendite autem vobis, ne forte grauentur corda veſtra in crapula & ebrietate, & curis huius vitæ, & ſuperveniat in vos repentina dies illa. Tanquam laqueus enim ſuperueniet in omnes, qui ſedent ſuper faciem omnis terræ. 21.

De temperibus autem & momentis, fratres, non indigetis vt ſcribamus vobis. Ipſi enim diligenter ſcitis? quia dies Domini ſicut fut in nocte, ita veniet. Cum euim dixerint pax & ſecuritas : tunc repentinus eis ſuperueniet interitus, ſicut dolor in vtero habentis & non effugient. Vos autem fratres non eſtis in tenebris, vt vos dies illa, tanqnam fur, comprehendat. 1. *Theſſ.*5.

Adhuc enim modicum aliquantulumque, qui venturus eſt veniet, non tardabit. *Heb.*10.

Non eſt veſtrum noſſe tempora vel momenta, quæ
poſuit poteſtate. *Act.*1.

Ecce iudex ante ianuam aſſiſtit. *Iac.*5.

Ecce venio ſicut fur, Beatus qui vigilat, & cuſtodit
ſua, ne nudus ambulet, & videant turpitudinem
lyp. 16.

Et tunc patebit ſignum filii hominis in cœlo, &
omnes tribus terræ : & videbunt filium hominis
bibus cœli: cum virtute multa & maieſtate. *Matth.*24

Amodo videbitis Filium hominis ſedentem à
Dei, & venientem in nubibus cœli. 26.

Neque enim pater iudicat quenquam, ſed omne
dit filio, vt omnes honorificent filium, ſicut honorificant
& poteſtatem dedit eis iudicium facere, quia filius
Ioan. 5.

Omnes enim ſtabimus ante tribunal Chriſti. Itaque
noſtrum pro ſe rationem reddet Deo. *Rom.*14.

Omnes enim vos manifeſtari oportet ante tribunal
referat vnuſquiſque propria corporis, prout geſſit
ue malum 2. *Cor.*5.

Et præcepit nobis prædicare populo & teſtificari
eſt qui conſtitutus eſt à Deo iudex viuorum &
*ctor.*10.

Nunc annuntiat hominibus, vt omnes vbique
gant, eo quod ſtatuit diem in quo iudicaturus eſt
te, in viro in quo ſtatuit, & fidem præbens omnibus
à mortuis. 17.

Vnus eſt enim Legislator, & iudex qui poteſt
Iacob 4.

Ecce venit cum nubibus, & videbit eum omnis
eum pupugerunt. Et plangent ſe ſuper eum omnes
*Apoc.*1.

Et de ore eius gladius vtraque parte acutus
Ecce venio cito & merces mea mecum eſt, reddere
cundum opera ſua. 22.

Ob ſocietatis iucunditatem.

Mane notum faciet Dominus qui ad ſe pertineant
applicabit ſibi (malos igni) & quos elegerit
*Num.*16.

Iudicabit Dominus populum ſuum, & in ſeruis
tur. *Deut.*32.

Si arripuerit iudicium manus mea, reddam
meis, & his, qui oderunt me, retribuam. *ibid.*

Venit Dominus Deus meus, omneſque Sancti
Zach 14.

An neſcitis quoniam Sancti de hoc mundo iudicabunt
vobis iudicabitur mundus, indigni eſtis, qui de
Neſcitis quoniam angelos iudicabimus? quanto
1 *Corinth.*6.

Ecce venit Dominus in Sanctis millibus ſuis,
contra omnes, & arguere omnes impios, de omnibus
pietatis eorum, quibus impie egerunt. *Iuda.*

Ob loci grauitatem, & Iudicatorum numerum

Congregabo omnes gentes, & deducam eas in
& diſceptabo cum eis ibi. *Ioel.*3.

Conſurgant & aſcendant gentes in vallem Ioſaphat
debo vt iudicem omnes gentes in circuitu. *ibid.*

Populi, populi in valle conciſionis, quia iuxta
in valle conciſionis. *ibid.*

Mittet angelos ſuos cum tuba & voce magna, &
electos eius à quatuor ventis, à ſummis cœlorum
nos eius. *Matth.*24.

Horribile propter ſignorum multiplicationem in cæleſtibus.

Eritq; repente confeſtim, A Domino exercituum
tonitruo, & commotione terræ, & voce magna turbinis
ſtatis, & flamma ignis deuorantis. *Eſa.*29.

Quia ecce Dominus in igne veniet, & quaſi turbo
reddere in indignatione furorem ſuum, & increpationem
flamma ignis : quia Dominus in igne iudicabit. 66.

Ante faciem eius ignis vorans, & poſt eum exurens
ſi hortus voluptatis coram eo, & poſt eum ſolitudo
eſt, qui effugiat eum. *Ioel* 3

Sol & luna obtenebrati ſunt, & ſtellæ retraxerunt
ibidem.

Magnus enim dies Domini, & terribilis valde, & quis
eum, *ibid.*

Iuxta eſt dies Domini magnus, iuxta eſt velox nimis
Domini amara, turpiter eiulabit ibi fortis Dies iræ, dies
tribulationis & anguſtiæ, calamitatis & miſeriæ, dies
& caliginis, dies nebulæ & turbinis, dies tubæ & clangoris
uitates munitas, & ſuper turres excelſas. *Soph.*1.

Ecce dies veniet ſuccenſa quaſi caminus, & erunt

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN